

Ministerul Mediului
I.P. „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului”

ORDIN
nr. 157 din „04” decembrie 2024

**Cu privire la aprobarea Politicii antifraudă
și anticorupție în cadrul Instituției Publice
„Oficiul Național de Implementare a
Proiectelor în domeniul Mediului”**

În conformitate cu prevederile Legii nr. 82 /2017 privind integritatea, Legii nr. 299/2010 privind controlul financiar public intern și în scopul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial conform Standardelor naționale de control intern în sectorul public aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189/2015, precum și în conformitate cu prevederile Statutului Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1249/2018.

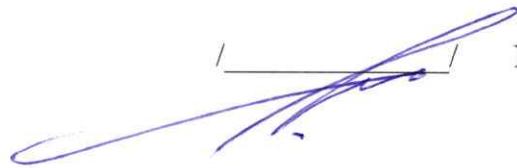
ORDON:

1. Se aproba Politica antifraudă și anticorupție a Instituției Publice " Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului " , conform anexei.
2. Prezentul Ordin intră în vigoare din momentul semnării.
3. Prezentul Ordin se aduce la cunoștință tuturor angajaților și persoanelor contractate a Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului”;
4. Prezentului ordin, va fi publicat pe pagina web a I.P. „ONIPM” prevederile Politicii aprobate în scopul îmbunătățirii nivelului de transparență decizională, accesului la sursele de informare în masă a publicului larg la informația de interes public.
5. Controlul executării prezentului Ordin mi-l asum.

Director interimar

Nicolae ARNĂUT

„APROBAT”
Director interimar al I.P., ONIPM”

 / _____ / Nicolae ARNĂUT

**POLITICA ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE ÎN CADRUL
I.P. „OFICIUL NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE A PROIECTELOR ÎN DOMENIUL
MEDIULUI”**

Politica antifraudă și anticorupție în cadrul Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului ”

1. Introducere

Această politică se aplică Instituției Publice „Oficiului Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului” (ONIPM) și stabilește cadrul pentru prevenirea, detectarea și gestionarea fraudelor și corupției în toate activitățile instituției.

2. Scopul Politicii

Asigurarea unui mediu de lucru etic, protejarea resurselor publice și menținerea încrederii publicului în activitățile ONIPM. • Promovarea integrității, transparenței și responsabilității în toate acțiunile desfășurate de instituție.

3. Definiții

- *Fraudă*: orice act de înșelăciune, falsificare sau omisiune care duce la obținerea unor beneficii necuvenite.
- *Frauda internă* - frauda comisă de angajații instituției, cât și frauda comisă de angajați care lucrează împreună cu complicii externi.
- *Frauda externă* - frauda comisă de autorii externi.
- *Factor de risc de fraudă* - evenimente sau condiții care indică o stimulare ori o presiune de a comite o fraudă sau care oferă oportunitatea de a comite o fraudă;
- *Justificarea* (conștientizarea) - necesitatea persoanelor să-și justifice acțiunile frauduloase în propria minte, acceptând psihologic propriile acțiuni conform principiului anormalității - „contrar regulilor stabilite”.
- *Triunghi al fraudei* - o combinație din 3 elemente bine definite care generează producerea fraudei. Acestea sânt: - *Motivația sau presiunea* - evenimente care au loc în cadrul entității publice sau în viața unei persoane. Sub presiunea de fraudă necesitățile personale devin mai presus decât etica profesională și necesitățile entității publice. *Stimulentul*, de regulă, apare dintr-o necesitate financiară semnificativă sau dintr-o problemă, de exemplu: necesitatea de bani, a unui bonus sau păstrarea serviciului. De asemenea, ar putea fi dorința de a ajunge într-o poziție mai avansată în entitatea publică sau de a atinge un standard mai înalt de viață; - *Oportunitatea* - elementul asupra căruia persoana are în mod evident controlul. O activitate nesupravegheată corespunzător va determina ușor posibilitatea fraudei. Oportunitatea este creată de activitățile de control insuficiente (de exemplu: nu există separarea atribuțiilor, managementul prost și/sau beneficierea de funcția ocupată ori autoritatea de care dispune pentru a neglija controalele); anormalitate (contrar regulilor stabilite).

- *Tăinuire* - prezentarea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere ori de o persoană care gestionează o entitate comercială, obștească sau o altă instituție nestatală, precum și de către o persoană juridică a datelor neautentice.
- *Infracțiune* - faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală;
- *Corupție*: abuzul de putere pentru obținerea de avantaje personale sau în favoarea altora, incluzând luarea și darea de mită sau utilizarea a funcției, contrar legii, în interes privat. În acest sens, utilizarea funcției poate avea loc în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;
- *Acte conexe corupției* - acțiuni săvârșite în legătură directă cu actele de corupție: abuzul de putere sau abuzul de serviciu; excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu; legalizarea veniturilor obținute din acte de corupție; însușirea de bunuri; cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau prin abuz de încredere; distrugerea sau deteriorarea de bunuri; protecționismul; falsul în acte publice; falsul în documente contabile;
- *Conflict de interese*: situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, ar putea sau pare a influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii. Adică situația în care un angajat are interese personale care pot influența imparțialitatea deciziilor în cadrul instituției.
- *Interes personal* - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale, precum și orice interes care rezultă din preferințele sau angajamentele persoanei;
- *Delapidare* - însușirea ilegală a bunurilor altei persoane sau ale statului, încredințate în administrare pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- *Exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu* - săvârșirea de către o persoană a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat prejudiciu intereselor publice sau drepturilor și intereselor publice ori drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; condiția sau împrejurarea particulară care influențează gradul de risc, contribuind la apariția unui anumit eveniment sau la producerea unei acțiuni ori oferind oportunitatea de obținere a unor avantaje sub orice formă;
- *Neglijență de serviciu* - neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al neglijenței sau neconștiințioase față de ele,

cauzând daune intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice ori juridice, indiferent de scop;

- *Falsul în acte publice* - înscrierea de către un angajat în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale;
- *Falsul în documente contabile* - întocmirea sau utilizarea unei facturi ori a oricărui alt document sau înscris contabil care conține informații false, precum și omisiunea cu rea voință a contabilizării unei plăți, săvârșite în scopul disimilării sau tăinuirii unor acte de corupție;
- *Integritate instituțională* - integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către conducător, precum și toleranța zero la incidentele de integritate admise de agenții publici;
- *Integritatea profesională* - capacitatea persoanei de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă finuță morală și maximă corectitudine, precum și de a-și exercita activitatea în mod imparțial și independent, fără vreun abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii;

4. Principiile de Bază

Conducerea instituției promovează o politică de toleranță zero în legătură cu fraudă, mobilizând toți angajații să acționează, în toate circumstanțele demn și imparțial, cu onestitate și integritate, să nu facă abuz de poziția ocupată, să protejeze toate resursele încredințate.

Politica antifraudă și anticorupție este promovată, asigurată de către ONIPM, prin următoarele principii:

- *Principiul Integrității* – Angajații trebuie să acționeze cu onestitate, respectând legislația și normele etice.
- *Principiul Transparenței* – ONIPM promovează transparența în toate activitățile desfășurate, prin asigurarea accesului public la informații relevante și o comunicare deschisă în cadrul proceselor instituționale. Aceasta include publicarea politicii antifraudă și anticorupție pe pagina web a instituției.
- *Principiul Responsabilității* – Fiecare angajat este responsabil pentru comportamentul său și pentru respectarea acestei politici.
- *Principiul securității bunurilor* – Instituția asigură protejarea și securitatea bunurilor materiale și a activelor, prevenind orice utilizare necorespunzătoare a acestora. Este esențial ca toate resursele ONIPM să fie protejate de riscurile de fraudă și abuz.
- *Principiul securității informațiilor* – Accesul la sistemele informaționale ale ONIPM este securizat, astfel încât datele să fie protejate de acces neautorizat și manipulare. Acest principiu asigură integritatea și confidențialitatea informațiilor gestionate.
- *Principiul evaluării preventive a riscurilor* – Toate procedurile de achiziții publice și tranzacțiile susceptibile de risc major de fraudă vor fi analizate ex-ante pentru a identifica riscurile și a preveni potențiale abateri.

- *Principiul segregării sarcinilor* – Sarcinile cu risc major sunt clar delimitate și sunt supuse unei supravegheri continue, asigurând o monitorizare eficientă a activităților și minimizarea riscurilor de fraudă.
- *Principiul managementului funcțiilor sensibile* – ONIPM implementează un sistem de gestionare și monitorizare a funcțiilor sensibile, pentru a preveni riscurile asociate acestora și a asigura integritatea în exercitarea atribuțiilor.
- *Principiul gestionării riscurilor de fraudă* – ONIPM identifică și gestionează proactiv riscurile de fraudă prin măsuri specifice, astfel încât să poată preveni și combate eventualele încercări de fraudă în cadrul instituției.
- *Principiul sesizării neregulilor* – ONIPM încurajează raportarea suspiciunilor de fraudă prin canale sigure și confidențiale, asigurând anonimatul pentru persoanele care doresc să raporteze nereguli.
- *Principiul investigației corecte* – Toate sesizările privind suspiciunile de fraudă sunt investigate în mod profesionist și confidențial, pentru a aduna probe suficiente care să documenteze eventualele abateri.
- *Principiul sancționării și recuperării prejudiciilor* – În cazul în care se confirmă fraude sau abateri, instituția aplică măsuri disciplinare și inițiază acțiuni pentru recuperarea eventualelor pierderi, asigurându-se că persoanele responsabile răspund pentru faptele lor.
- *Principiul raportării* – Cazurile de fraudă și suspiciunile de corupție sunt raportate prompt conducerii ONIPM, utilizând canalele de comunicare oficiale pentru o gestionare rapidă și eficientă indica te mai jos (pct. 6).

5. Măsuri de Prevenire

- a) Evaluarea periodică a riscurilor
  - Efectuarea anuală a unei analize a riscurilor specifice legate de fraudă și corupție în activitatea ONIPM. Aceasta implică identificarea proceselor vulnerabile, cum ar fi achizițiile publice, contractele externe și administrarea fondurilor.
- b) Mecanisme de Control Intern
  - Implementarea unor proceduri clare pentru fiecare activitate de achiziție, contractare, sau alte tranzacții financiare. Aceste proceduri includ verificări multiple și aprobări din partea responsabililor în fiecare etapă.
  - Standardizarea procesului de aprobare a cheltuielilor prin sisteme de control încrucișat și documentare riguroasă.
- c) Prevenirea Conflictului de Interese
  - Fiecare angajat trebuie să completeze la momentul angajării sale declarație de interese, specificând orice relație personală sau financiară care ar putea influența deciziile de serviciu.
  - Este interzisă implicarea în procesul decizional al proiectelor pentru care angajatul are interese personale sau legături cu furnizori/parteneri.
- d) Transparentizarea Proceselor de Achiziție • Fiecare proces de achiziție publică va fi derulat în conformitate cu legislația națională și regulamentele ONIPM, iar documentația va fi publicată pe site-ul oficial al instituției pentru a asigura transparență.
  - Organizarea de sesiuni de licitații publice unde este cazul, pentru a permite competiția deschisă și accesul echitabil al tuturor participanților eligibili.
  - Încheierea contractelor cu furnizori se va baza pe criteriile obiective și clar stabilite, pentru a preveni favorizarea nejustificată.
- e) Instruirea continuă a personalului

- Organizarea periodică a sesiunilor de instruire pentru angajați pe teme de prevenire a fraudei, recunoașterea actelor de corupție și raportarea lor.
- Oferirea de cursuri și materiale educaționale legate de integritate profesională și responsabilitățile fiecăruia în prevenirea fraudelor și corupției.
- Impunerea unui test de cunoștințe legat de politica antifraudă și anticorupție la angajare și periodic, pentru a menține un standard ridicat de conștientizare.
- f) Mecanisme de Raportare și Protecția Avertizorilor de Integritate
  - Instituirea unui mecanism de raportare anonimă pentru sesizarea incidentelor de fraudă și corupție, cum ar fi o linie telefonică dedicată sau o platformă online securizată.
  - Protejarea angajaților care raportează în mod onest fapte de corupție sau fraudă împotriva represaliilor, în conformitate cu legislația privind avertizorii de integritate.
  - Investigarea fiecărei sesizări de către o comisie independentă, asigurând confidențialitatea și tratamentul corect al tuturor celor implicați.
- g) Audit și Monitorizare Continuă
  - Stabilirea unui calendar de audituri interne și externe pentru a evalua conformitatea proceselor ONIPM cu politica antifraudă și anticorupție.
  - Documentarea fiecărui audit într-un raport oficial, ce include recomandări și măsuri corective în caz de neconformități.
  - Monitorizarea continuă a tranzacțiilor financiare și a altor procese sensibile prin verificări regulate, pentru a detecta și remedia rapid orice potențială problemă.

6. Riscurile de fraudă și de corupție

Angajații I.P. „ONIPM” trebuie să evite situații în care interesele proprii să intre în conflict cu funcțiile exercitate, fie că conflictele sunt reale, potențiale sau susceptibile să apară.

Frauda, implicit, poate determina pierderi financiare, perturbarea activității instituției precum și riscul de reputație. Pentru a gestiona adecvat aceste riscuri este importantă consolidarea continuă a proceselor de activitate, procedurilor aplicabile și sistemelor de control intern existente.

La luarea oricărei decizii, fiecare angajat al instituției trebuie să țină cont de posibilele riscuri operaționale și efectele asupra numelui instituției asociate activității respective.

Scopul gestionării riscului este de a permite managerului entității să identifice elementul de nesiguranță privind atingerea obiectivelor stabilite și riscul asociat acestuia, astfel încât să aibă oportunitatea de a spori capacitatea de a adăuga valoare, de a oferi servicii economice, eficiente și eficace.

Riscurile de fraudă și de corupție sunt:

- *Conflicte de Interese:* Existența unor relații personale sau de afaceri între personalul ONIPM și furnizori poate influența obiectivitatea în selectarea contractanților.
- *Atribuirea preferențială a contractelor:* Procesul de licitație sau selecție poate fi manipulat pentru a favoriza un anumit furnizor, ducând la costuri mai mari și o calitate necorespunzătoare a serviciilor sau produselor.
- *Lipsa de transparență:* Publicarea insuficientă a informațiilor privind contractele poate ascunde nereguli sau fraude în procesul de achiziție.

Riscuri în Administrarea Fondului Național de Mediu:

- Deturnarea de fonduri: Redirecționarea resurselor financiare ale proiectelor către scopuri neautorizate sau personale.
- *Manipularea documentelor contabile*: Modificarea sau falsificarea documentelor financiare pentru a ascunde pierderile sau deturnările.
- *Raportări financiare incorecte*: Prezentarea de rapoarte financiare neconforme pentru a masca utilizarea defectuoasă a fondurilor proiectelor.

Riscuri în Procesul Decizional:

- Influențarea deciziilor prin mită: Oferirea sau primirea de sume de bani sau alte beneficii pentru a influența deciziile de management și direcționarea fondurilor.
- Conflicte de interese (Favoritism și nepotism): Atribuirea de posturi, funcții sau responsabilități unor persoane cu legături personale sau de familie, în detrimentul calificării și competențelor necesare.

Riscuri în Gestionarea Contractelor

- *Execuția necorespunzătoare a contractelor*: Partenerii de proiect sau furnizorii pot să nu respecte condițiile stabilite, rezultând o calitate slabă a lucrărilor sau produselor urmat de un interes personal.
- *Acceptarea lucrărilor nesatisfăcătoare*: Validarea și plata unor servicii incomplete sau neconforme, cu scopul de a favoriza contractorii.
- *Lipsa unui proces de monitorizare*: Insuficiența mecanismelor de control pentru a urmări execuția contractelor poate permite abateri de la obligațiile contractuale.

Riscuri în Sistemul de Control Intern

- *Slăbiciuni în procedurile de verificare*: Procesul de control intern necorespunzător poate permite nereguli, având ca rezultat fraude care trec neobservate.
- *Accesul neautorizat la date sensibile*: Permișiunea de acces la informații financiare și de proiecte de către persoane neautorizate, expunând datele instituției la riscuri de fraudă și manipulare.

Riscuri în Domeniul Resurselor Umane

- *Recrutări frauduloase*: Angajarea personalului fără respectarea criteriilor de selecție, pe baza unor criterii subiective, poate duce la angajarea unor persoane nepotrivite.
- *Acceptarea cadourilor și a altor beneficii*: Primirea cadourilor sau avantajelor necuvenite din partea terților poate influența imparțialitatea angajaților în luarea deciziilor.

Riscuri în Domeniul Conformității

- Nerespectarea legislației și reglementărilor: Neconformarea cu cerințele legale poate duce la sancțiuni pentru instituție și afectarea reputației ONIPM.
- Încălcarea politicilor interne: Omisiunea sau neglijarea aplicării politicilor interne de antifraudă și anticorupție poate lăsa ONIPM expus la riscuri semnificative de fraudă și corupție.

7. Procedura de Detectare și Raportare

Detectarea fraudelor se poate realiza prin recepționarea informației din diferite surse, cum ar fi: audiența, scrisori, liniile telefonice (menționate mai jos), poșta.

În cadrul ONIPM va fi activată o adresă electronică, la care pot fi sesizate cazuri de corupție comise de colaboratorii instituției.

Responsabil de recepționarea mesajelor este Serviciul în domeniul juridic și resurse umane din cadrul Instituției.

Angajații și terții pot raporta cazurile de fraudă și corupție prin:

Numerele de telefon dedicate:

- linia telefonică specializată anticorupție – 0 682 22 249;
- linia telefonică instituțională de informare – 0 22 22 62 54
- e-mailul specializat anticorupție: anticoruptie@onipm.gov.md

Raportările pot fi făcute în mod anonim și vor fi tratate cu confidențialitate.

ONIPM va asigura protecția persoanelor care efectuează raportări de bună credință.

8. Investigarea Cazurilor

Toate raportările vor fi examinate și investigate de o comisie desemnată, care va avea autoritatea de a lua măsuri disciplinare sau de a sesiza autoritățile competente

Procedurile de investigare vor respecta drepturile persoanelor implicate și vor fi desfășurate în conformitate cu legislația națională.

9. Confidențialitatea

.Toate informațiile primite/cunoscute cu privire la fraude/suspiciuni de fraudă vor fi tratate în mod confidențial pe parcursul investigării. Rezultatele investigațiilor vor fi divulgate sau discutate cu persoane relevante, doar la decizia conducerii.

Confidențialitatea informației aferentă actelor frauduloase raportate este importantă pentru a evita deteriorarea reputației persoanelor suspecte, ulterior găsite nevinovate.

10. Colaborarea cu Autoritățile

ONIPM se va coordona cu autoritățile competente în domeniul combaterii corupției și fraudelor, facilitând schimbul de informații și cooperarea în cadrul investigațiilor.

11. Responsabilități

Serviciul în domeniul juridic și resurse umane este responsabilă pentru stabilirea și menținerea unui sistem de control intern, care să asigure realizarea cu succes a obiectivelor și atribuțiilor entității publice.

Conducătorii subdiviziunilor structurale sunt responsabili de:

- implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern, pentru a reduce riscul de fraudă;
- identificarea și evaluarea riscului de fraudă ca parte componentă a riscului operațional;
- implementarea și testarea măsurilor de control pentru prevenirea și detectarea fraudelor;
- raportarea corespunzătoare a fraudelor/suspiciunilor de fraudă în cazul în care acestea au avut sau pot să aibă loc.

Personalul de toate nivelele are datoria să asigure protejarea activelor, utilizarea rațională și eficiența a resurselor, protejarea și menținerea reputației entității.

În cazul în care salariatul a primit sau i s-a oferit de la terțe părți cadouri sau beneficii de orice natură, care depășesc limita stabilită de legislație și oferirea lor este legată în mod direct sau indirect de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, salariatul trebuie să informeze conducerea.

În contextul prezentei Politici, rolul Serviciului în domeniul juridic și resurse umane constă în:

- contribuirea la descurajarea și prevenirea fraudei, prin examinarea și evaluarea, în cadrul misiunilor de audit, a eficacității controlului intern;
- utilizarea procedurilor specifice de audit care să ofere o asigurare rezonabilă de detectare a cazurilor (posibile) de fraudă și/sau corupție;
- asistarea conducerii în procesul de depistare a fraudelor/suspiciune a fraudelor, cu excepția activității în cadrul Grupului de investigare a fraudelor;
- ținerea evidenței fraudelor raportate și confirmate la nivelul ONIPM.

12. Administrare

Serviciul (care va exercita controlul implementării Politicii) este investit cu dreptul de revizuire și înaintarea propunerilor de actualizare la necesitate, a prevederilor prezentei politici.

13. Revizuirea politicii

Politica va fi revizuită anual sau ori de câte ori este necesar, în funcție de modificările legislative sau organizaționale.

14. Aprobarea politicii

Politica va fi aprobată de conducerea ONIPM și va fi comunicată tuturor angajaților prin canale oficiale.

15. Concluzie

ONIPM se angajează să promoveze un mediu de lucru bazat pe integritate, responsabilitate și respect pentru lege, considerând că lupta împotriva fraudelor și corupției este esențială pentru atingerea obiectivelor instituției.